

НАШІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

А́ДЖЕ — АДЖЕ́

У сучасній мовній практиці — і в офіційно-діловій, і в побутовій — спостерігаємо вагання у наголошуванні слова *адже*: мовці наголошують то перший, то другий його склад. Зазначимо, що тлумачні, орфоепічні, орфографічні й перекладні словники послідовно фіксують нормативний наголос на другому складі: *адже́*.

У сучасній українській літературній мові функціонують два службових слова-омоніми. Слово *адже́* вживають у ролі сполучника, який поєднує підрядну причинову частину з головною частиною в складнопідрядному реченні. Наголошування на кінцевому складі помітно увиразнює, акцентує на причиновій синтаксичній функції сполучника, наприклад: *Не годиться журитися в пригоді такій, / Адже́ іншим ще гірше буває!* (Леся Українка); *Дівчинка схопилася, адже́ розкривала їм велику таємницю* (Л. Забашта); *Я всі три удари витримав із мазохістською насолодою, адже́ вони прочистили мої зациклені мізки* (В. Шкляр); *Греко-католикам дуже залежить на тому, аби церква перебралася до Києва, адже́ таким чином УГКЦ позбудеться ореолу «регіональної», галицької церкви («Україна молода»).*

Використовують *адже* також як частку на початку речення для підсилення висловленої думки: *Адже́ це уже не дивно, що ми твердо, супротивно, владно устаєм* (П. Тичина); *А драматична історія України, її героїчне і сумне минуле? Адже́ воно завжди надихало поета [Т. Шевченка] і було одним із живо-дайних джерел його натхнення* (І. Дзюба).

Отже, правильний наголос на другому складі слова *адже́*, а наголос на першому складі порушує акцентну норму сучасної української літературної мови.

Іван Вихованець

БІЛЬШЕ СТА ОСІБ ЧИ ПОНАД СТО ОСІБ?

Останнім часом дедалі частіше звучать по радіо висловлення *більше шістдесяти дітей, більше двохсот будинків, більше трьох тисяч гектарів, більше року* тощо. Їхня функціональна активність спричинена впливом російського *более*.

Українська мова має для вираження перевищення кількості кого-, чого-небудь сполуки з прийменником **понад**. Їх широко використовують письменники, журналісти, науковці, наприклад: **Понад** годину лунали постріли (З. Тулуб); **Понад** два тижні завод страйкував (Ю. Смолич); **Понад** місяць минуло (О. Довженко); *Вже понад місяць Хома старшинує* (О. Гончар); *В морському повітрі на віддалі понад сто кілометрів від берега немає жодної бактерії* (М. Трублаїні); *Іван Франко написав понад 5000 друкованих творів, був поетом, прозаїком, драматургом, літературним критиком, ученим, етнографом* (З журн.).

Отже, вживаймо природну для нашої мови сполуку *понад сто осіб*.

Іван Вихованець

ВЕЛИКА І МАЛА ЛІТЕРИ В НАЗВАХ ВУЛИЦЬ

Усім відоме правило, що назви вулиць потрібно писати з великої літери. Однослівні назви вулиць так і пишуть, а двослівні — не завжди. Іноді друге слово вживають з малої літери. Це — помилка. Запам'ятаймо: обидва повнозначні слова у складі власної назви потрібно писати з великої літери, з малої пишемо родові назви, до яких належать слова *вулиця, бульвар, проспект, майдан, площа, провулок, спуск, узвіз* та ін. Наприклад: *вулиця Велика Васильківська, вулиця Мала Житомир-*